

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 325/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 983/2014 z 12. februára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 983/2014 z 12. februára 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že na základe návrhu generálneho prokurátora Slovenskej republiky Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 7 M Cdo 7/212 z 29. januára 2014 zrušil právoplatný rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 Co 55/2011 z 26. septembra 2011 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 C 232/2001 z 22. septembra 2010, ktorým určil, že „hranica medzi parcelou [REDAKOVANÉ] patriacej navrhovateľke a parcelou [REDAKOVANÉ] patriacej odporcom 1/ a 2/ v kat. úz. Žilina vedie bodmi B, D, F, H tak, ako je vyznačená znaleckým grafickým plánom v znaleckom posudku č. [REDAKOVANÉ] znalca Ing. P. K., ktorý tvorí súčasť tohto rozsudku“, a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, ktoré je v súčasnosti vedené pod sp. zn. 8 C 119/2014.

Na pojednávaní okresného súdu konanom 18. júna 2014 právny zástupca sťažovateľky (v predmetnom konaní vystupujúcej v procesnom postavení navrhovateľky), namietol závery rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý podľa jeho názoru „rozhodol s poukazom na ustanovenie zákona s odvolaním sa na judikát, ktorý túto vec vôbec neriešil, ale riešil inú problematiku“, a preto „navrhol, aby súd konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP prerušil, nakoľko rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť“.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 119/2014-356 z 21. augusta 2014 návrh sťažovateľky na prerušenie konania zamietol, čo odôvodnil okrem iného tým, že „nie je daný dôvod na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) OSP, nakoľko otázka vydržania vlastníckeho práva odporcov, ktorá je v danom konaní sporná, je otázkou, ktorú sú súdy v občianskom právnom konaní oprávnené riešiť... Súd nevidel dôvod ani na prerušenie konania podľa vety druhej predmetného ustanovenia, nakoľko nedospel k záveru, že ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce vydržanie vlastníckeho práva

sú v rozpore s ústavou, a teda nebol dôvod na postúpenie návrhu ústavnému súdu na zaujatie stanoviska... Avšak tak ako už súd uviedol vyššie otázka, ktorá má význam pre rozhodnutie súdu, je riešená priamo v predmetnom konaní a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 MCdo/7/2012 je pre toto konanie záväzné.“. Okresný súd zároveň konštatoval, „že ako prvostupňový súd ani nemá v kompetencii podávať návrhy na prijatie stanovísk k zjednocovaniu výkladov zákonom a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ak došlo k výkladovým rozdielnostiam v právoplatných rozhodnutiach senátov toho istého kolégia, alebo v právoplatných rozhodnutiach súdov nižšieho stupňa, tejto postup je upravený v § 21 a § 22 zák. č. 757/2004 Z. z., v ktorých je vymedzený okruh subjektov na podanie takéhoto návrhu“.

Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, ktoré opätovne odôvodnila tým, že *„v súčasnosti sú rozhodnutia súdov SR v diametrálne inej rozhodovacej praxi, než na akú poukazoval najvyšší súd, je preto potrebné, aby došlo k zjednoteniu výkladu“.*

Krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľky *„nemožno sa... stotožniť s takýmto nedostatočne odôvodneným rozhodnutím súdu, nakoľko máme za to, že sťažovateľka vo svojom odvolaní poukázala na súdne rozhodnutia, ktoré sú v tej istej právnej otázke inak právne posúdené. Pokiaľ odvolací súd poukazuje na to, že slovenský právny poriadok, ako aj aplikačná prax nie sú založené na precedenčnom práve, poukazujeme na to, že aj sám NSSR poukázal v zrušujúcom rozhodnutí na svoju rozhodovaciu prax... Odvolací súd nedal odpoveď ani na základnú požiadavku sťažovateľky týkajúcu sa postúpenia podnetu na zjednotenie súdnej praxe a ani neuviedol, prečo tak neurobil.“.*

Okrem toho sťažovateľka namieta, že ani najvyšší súd *„sa v danej veci dôsledne nezaoberal tým, či sú naplnené predpoklady prelomenia právoplatnosti napadnutých rozsudkom týmto mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora“, keďže „odporcovia*

v 1/ a 2/ rade pred podaním podnetu generálnemu prokurátorovi nepodali vo veci dovolanie“.

Na základe uvedeného sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že „základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 9 Co 983/2014 zo dňa 12. 2. 2015 porušené“, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 20 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25

ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide pritom vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť aj taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je tiež absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd konštatuje, že napriek tomu, že sťažovateľka je v konaní pred ním zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý koncipoval aj predmetnú sťažnosť, petit v spojení s odôvodnením sťažnosti nie je vymedzený jasne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby bolo možné jednoznačne určiť východisko pre rozhodnutie ústavného súdu o ich veci.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde [§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a)] vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), musí uviesť, z akých

dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia sťažnosti má vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky ústavný súd o návrhoch sťažovateľa uvedených v petite ani nemôže rozhodovať (napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 279/07, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 131/2012, III. ÚS 26/2016 a iné).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd ustálil, že predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 9 Co 983/2014 z 12. februára 2015, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 119/2014-356 z 21. augusta 2014 o zamietnutí návrhu sťažovateľky na prerušenie konania.

Napadnuté uznesenie krajského súdu považuje sťažovateľka za nedostatočne odôvodnené vzhľadom na existenciu rozdielnej judikatúry všeobecných súdov týkajúcej sa otázky vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a tvrdí, že aj odvolací súd mohol požiadať „o zjednotenie právneho názoru vzhľadom na rozdielnosť súdnych rozhodnutí“.

Keďže sťažovateľke je známa judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho oprávnenia preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov vo vzťahu k obsahu označených práv, nepovažoval za potrebné túto duplicitne citovať.

Vo vzťahu k uplatnenej námietke však ústavný súd poukazuje na to, že ani ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá je podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zverená najvyššiemu súdu.

V tejto súvislosti už najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 1 Cdo 185/2006 z 1. októbra 2013 vyslovil, že je tým orgánom verejnej moci, ktorý *„ex lege sleduje a vyhodnocuje právoplatné rozhodnutia súdov v občianskom súdnom konaní a na ich základe, v záujme jednotného rozhodovania súdov, zaujíma stanoviská k ich rozhodovacej činnosti vo veciach určitého druhu alebo charakteru, a tak predurčuje ich následný postup aj v iných obdobných veciach“*, pričom *„ak bol k určitej právnej otázke vyslovený právny názor v stanovisku najvyššieho súdu, sú všetky súdy všeobecných súdov, vrátane samotného najvyššieho súdu, povinné pri svojom rozhodovaní z neho vychádzať, lebo stanovisko je pre ne záväzná“*.

Zákonnou podmienkou využitia právomoci jednotlivých kolégií najvyššieho súdu podľa § 21 ods. 3 písm. a) zákona o súdoch je zistenie, že došlo k výkladovým rozdielnostiam v právoplatných rozhodnutiach senátov toho istého kolégia. Cez túto podmienku zjednocovacia právomoc kolégií najvyššieho súdu prirodzene napĺňa stabilne judikovanú požiadavku ústavného súdu, podľa ktorej k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99).

Netreba však opomínať, že vývoj právnych názorov všeobecných súdov v právne obdobných prípadoch nemožno automaticky stotožňovať s porušením základného práva na súdnu ochranu, pokiaľ je prípadná odlišnosť týchto právnych názorov založená na racionálnej právnej argumentácii. Je pritom vecou (a najmä povinnosťou) vo veci konajúcich všeobecných súdov vysporiadať sa nielen so zákonnosťou, ale aj ústavnosťou svojich rozhodnutí (čl. 144 ods. 1 ústavy, m. m. III. ÚS 595/2012).

Rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému, resp. každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Beian v. Rumunsko zo 6. 12. 2007).

K rozdielnej judikatúre preto prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je však dôležité, aby táto inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach.

Ústavný súd konštatuje, že v minulosti sa zaoberal aj problematikou prekážok postupu konania všeobecného súdu, pričom judikoval, že „Neakceptovanie návrhu účastníka konania na postup súdu podľa § 109 ods. 1 písm. b) druhej vety Občianskeho súdneho poriadku nezakladá možnosť porušenia práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. K záveru o tom, že sú splnené podmienky na prerušenie konania podľa označeného zákonného ustanovenia, musí dospieť iba všeobecný súd“ (m. m. IV. ÚS 127/05), ako aj to, že „K porušeniu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne rozhodnutie... môže dôjsť len v prípade, ak všeobecným súdom zvolený procesný postup [neakceptovanie návrhu sťažovateľa podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku] dosiahne takú intenzitu, ktorá ovplyvní rozhodnutie vo veci samej“ (m. m. I. ÚS 53/2010).

Citované východiská boli relevantné aj pri rozhodovaní ústavného o predloženej sťažnosti.

Na účely overenia opodstatnenosti tvrdení sťažovateľky sa ústavný súd oboznámil s napadnutým uznesením krajského súdu, z ktorého vyplýva:

«V danom prípade nebola nastolená otázka, ktorú súd nie je oprávnený riešiť a ani nedospel k záveru o rozpornosti všeobecného právneho predpisu s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná...

V zmysle ust. § 243 ods. 1 veta prvá a druhá O. s. p. ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. Teda v konkrétnej veci sú súdy nižšieho stupňa (okresný i krajský) viazané právnym názorom Najvyššieho súdu SR.

Argumenty uvádzané v odvolaní určite majú význam pre meritórne posúdenie veci, no nezakladajú dôvod pre prerušenie konania. Je vecou súdu rozhodujúceho o predmete

konania posúdiť, či pre jeho rozhodnutie je dôležité vyčkať na rozhodnutie v inej veci, resp. na zmeny, ktoré by mohli nastať v súvislosti s iným konaním alebo môže v konaní pokračovať a rozhodnúť o veci na základe iných skutočností a dôkazov vykonaných „v jeho“ konaní. Vzhľadom na predmet konania, ani odvolací súd nevidel dôvod, prečo by prvostupňové konanie malo byť prerušené.»

Preskúmaním napadnutého uznesenia ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľkou uplatnená, veľmi strohá argumentácia, nie je v žiadnom prípade spôsobilá spochybniť záver krajského súdu o potvrdení uznesenia okresného súdu. Krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkových okolností konkrétneho prípadu, svoje rozhodnutie odôvodnil zrozumiteľným a dostatočne logickým spôsobom, nepopierajúc pritom účel a zmysel aplikovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, preto jeho závery možno z ústavnoprávneho hľadiska považovať za akceptovateľné a udržateľné. Skutočnosť, že sťažovateľka s právnym názorom krajského súdu nesúhlasí, sama osebe nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Tento záver nie je spôsobilá spochybniť ani námietka sťažovateľky, že najvyšší súd *„sa v danej veci dôsledne nezaoberal tým, či sú naplnené predpoklady prelomenia právoplatnosti napadnutých rozsudkom týmto mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora“*, keďže *„odporcovia v 1/ a 2/ rade pred podaním podnetu generálnemu prokurátorovi nepodali vo veci dovolanie“*. Je totiž evidentné, že túto námietku sťažovateľka v dovolacom konaní nevzniesla, pričom ani sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sa prieskumu uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 7 MCdo 7/2012 z 29. januára 2014 nedomáhala.

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti nezistil žiadne skutočnosti nasvedčujúce priamej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, predloženú sťažnosť odmietol

ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, v dôsledku čoho odpadol aj právny dôvod zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. mája 2016